

**Закон о Привилегованој аграрној
банци, са Законом о уређењу Управе
фондова; Правилником о појединачним
врстама послова Привилеговане
аграрне банке, Правилником о
ломбардовању задругарских обвезница
из сопствених средстава и Правилником
о ломбардовању пшенице задружних
организација, 1931.**

Садржај

Закон о Привилегованој аграрној банци

I. Отсек:

Статути Привилеговане аграрне банке

I Фирма, циљ, седиште, трајање и објава друштва

II Акцијски капитал и акције друштва

III Послови друштва

IV Банчина управа:

1. Управни одбор
2. Надзорни одбор
3. Збор акционара
4. Банчино особље
5. Биланс, подела добити и општи резерв. фонд
6. Престанак банке и ликвидација
7. Надзор државе

II. Отсек:

Повластице банчине

III. Отсек:

Заложнице банчине

IV. Отсек:

Прелазна и завршна наређења

Закон о уређењу Управе фондова

Правилник о појединим врстама послова

Привилеговане аграрне банке

Отсек I:

Кредитно пословање

О зајмовима

А. Краткорочни зајмови

Б. Дугорочни зајмови

В. Заједничке одредбе

О кредитима

Одобравање зајмова и кредита

Отсек II

Примање улога на штедњу

Отсек III

Издавање заложница

Правилник о ломбардовању задругарских обвезница из сопствених средстава задруге

Правилник о ломбардовању пшенице путем задружних организација

336.717(084.5)

881

ЗАКОН

О

ПРИВИЛЕГОВАНОЈ АГРАРНОЈ БАНЦИ

СА

ЗАКОНОМ О УРЕЂЕЊУ УПРАВЕ ФОНДОВА; ПРАВИЛНИКОМ О ПОЈЕДИНИМ ВРСТАМА ПОСЛОВА ПРИВИЛЕГОВАНЕ АГРАРНЕ БАНКЕ; ПРАВИЛНИКОМ О ЛОМБАРДОВАЊУ ЗАДРУГАРСКИХ ОБВЕЗНИЦА ИЗ СОПСТВЕНИХ СРЕСТАВА; И ПРАВИЛНИКОМ О ЛОМБАРДОВАЊУ ПШЕНИЦЕ ЗАДРУЖНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА.

МИНИСТАРСТВО
Бр. _____

БЕОГРАД

ШТАМПАРСКО ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ ВРЕМЕ А. Д.

1931.

Уведено у нови инвентар бр. 1999/2

1 јануара 1942 год.
Београд.

ЗАКОН

О

ПРИВИЛЕГОВАНОЈ АГРАРНОЈ БАНЦИ

СА

ЗАКОНОМ О УРЕЂЕЊУ УПРАВЕ ФОНДОВА; ПРАВИЛНИКОМ О ПОЈЕДИНИМ ВРСТАМА ПОСЛОВА ПРИВИЛЕГОВАНЕ АГРАРНЕ БАНКЕ; ПРАВИЛНИКОМ О ЛОМБАРДОВАЊУ ЗАДРУГАРСКИХ ОБВЕЗНИЦА ИЗ СОПСТВЕНИХ СРЕСТАВА; И ПРАВИЛНИКОМ О ЛОМБАРДОВАЊУ ПШЕНИЦЕ ЗАДРУЖНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА.

МИНИСТАРСТВО ВРХОВНЕ УПРАВЕ ПОЉОПРИВРЕДНОСТИ И ШУМАРСТВО
Бр. 1999/2

Urb. of.
35928

ЗАКОН

О

Привилегованој аграрној банци од 16. априла 1929. год. са изменама и допунама од 25. фебруара 1930. год. и 27. марта 1931. год.

І. ОТСЕК

СТАТУТИ ПРИВИЛЕГОВАНЕ АГРАРНЕ БАНКЕ

І ФИРМА, ЦИЉ, СЕДИШТЕ, ТРАЈАЊЕ И ОБЈАВА ДРУШТВА

Члан 1.

Привилегована аграрна банка је акцијско друштво основано у циљу да повољним кредитом помаже пољопривреду и привреду (пољопривредника) у опште.

Члан 2.

Фирма банке гласи: „Привилегована аграрна банка А. Д.“ а на француском језику: „Banque Agricole Privilégiée S. A.“

Овако ће се фирма код надлежног суда протоколисати.

Члан 3.

Фирму пуноважно потписују колективно или два члана Управног Одбора, или један члан Управ-

ног Одбора и један од банчиних чиновника, који има прокуру или Директор банчин и један банчин чиновник који има прокуру.

Члан 4.

Банка има своје седиште у Београду. Банка може по закључку Управног Одбора основати у другим местима своје филијале или експозитуре.

Члан 5.

Банка се оснива на неодређено време.

Члан 6.

Банчине објаве ће бити пуноважне кад се огласе у Службеним Новинама Краљевине Југославије.*) Но Управни Одбор може наредити да се објаве банчине огласе још и у другим новинама.

II. АКЦИЈСКИ КАПИТАЛ И АКЦИЈЕ ДРУШТВА

Члан 7.

Акцијски капитал друштва утврђује се за почетак на 300,000.000 динара подељен на 600.000 акција свака по 500 дин. Овај се капитал може закључком збора акционара повећати до износа од једне милијарде динара.

Члан 8.

Почетни капитал од 300 милијона динара уписује се овако:

*) У закону стоји Краљевина Срба, Хрвата и Словенаца али је тај назив обде замењен сагласно „Закону о називу Краљевине и подели на управна подручја“.

а) Држава преузима акције за износ од 120 милијона динара.

Износ потраживања Државе према Дирекцији за пољопривредни кредит, након одбитка евентуалних губитака за које Држава јамчи (чл. 63) зарачунаће се као прва делимична уплата. Овај се губитак има утврдити најдаље до 31. марта 1930. год. а 1. априла 1930. год. уплатиће Држава остатак до 120 милиона динара.

б) Државна Класна Лутрија преузима акције прве емисије за износ од 20 (двадесет) милиона динара. До сада код Дирекције за пољопривредни кредит већ уплаћени износ сматраће се као прва делимична уплата. Остатак до 20 милиона динара уплатиће се до 31. марта 1930. године.

в) На остатак акција прве емисије имају првенствено право да упишу: Народна Банка, Државна Хипотекарна Банка, Поштанска Штедионица, Земљорадничке Задруге и њихови Савези, области, општине и новчани заводи. Новчани заводи смеју за упис ових акција употребити своје резервне фондове.

г) У колико буде још преостало акција пошто буду уписали заводи и установе поменути под сл. в.) моћиће преостале акције уписати и приватна лица.

Ако би се приликом прве емисије уписало акција више од 600.000 комада, конституирајући збор акционара може: или уписе пријављене од завода, установа или приватних лица поменутих под сл. в) и г) овога члана сразмерно смањити, или закључити, да се акцијски капитал одмах повећа на одговарајућу висину.

Класна Лутрија код сваке нове емисије, има да упише акције за износ који одговара једној половини њеног чистог добитка прошле године.

Члан 9.

Упис акција вршиће се у року од два месеца после обнародовања овога закона.

Поближе одребе о томе када ће започети упис, где ће се примити пријаве за упис, као и о облику ових пријава, прописаће Министар Пољопривреде.

Приликом уписа мора се на акције уписане од установа, новчаних завода и приватних лица поменутих под сл. в) и г) положити 25% номиналног износа уписаних акција. Остатак уплатиће се у три једнаке отплате по позиву Управног Одбора, али најдаље до 31. марта 1930. год. —

— *Управни Одбор може по указаној потреби продужити рокове уплате. Решење о продужењу рокова уплате треба да одобри Министар Пољопривреде (допуна од 25. фебруара 1930. год.).*

Ко не буде извршио накнадне уплате у прописаном року, иде му оно што је уплатио у корист резервног фонда банчина.

Члан 10.

Акције друштва гласе на доносиоца. Но акције издаће се уписницима тек кад потпуно исплате уписане акције, а дотле добиће привремене признанице које ће гласити на име уписника.

Формулар за акције и привремене признанице прописаће Управни Одбор. Како акције, тако и привремене признанице, морају бити снабдевене бројевима по реду, а акције још и талоном и с купонима.

III. ПОСЛОВИ ДРУШТВА

Члан 11.

Послови којима ће се Аграрна Банка бавити су ови:

1. даваће кредите (зајмове) али искључиво пољопривредницима као и пољопривредним задружним кредитним организацијама, задругама, припомићним закладама, аграрним заједницама и сличним установама.

Кредити могу бити краткорочни и дугорочни.

Краткорочни кредити даваће се:

а) на обвезнице пољопривредним организацијама;

б) есконтовањем и реесконтовањем меница са роком не дужим од године дана.

На меници морају бити два потписа, од којих један мора бити од које пољопривредне задружне организације. Неће бити потребан потпис од стране пољопривредне задружне организације, ако се поред менице са два потписа даје још и залога у непокретности, или у пољопривредним производима, или у папирима од вредности, или ако се даде меница са три потписа.

Уз услове поменуте у предњем ставу, моћиће Аграрна Банка и преузети на конвертирање менице пољопривредника које се налазе код приватних банака, или приватних лица.

в) залогом пољопривредних производа;

г) давањем кредита на текући рачун пољопривредним задружним организацијама на подлози обвезница или меница.

Дугорочни амортизациони хипотекарни зајмови могу се давати пољопривредницима на подлози за-

логе непокретности до 50% од њихове процењене вредности (изм. од 25. фебруара 1930. год.).

2.) Даваће кредите задругама, њиховим савезима, аграрним заједницама и другим сличним земљорадничким удружењима произвођача или потрошача, било реесконтовањем њихових меница, било отварањем текућих рачуна, а нарочито у циљу помагања задружног пољопривредног обрта и пољопривредне индустрије, и у циљу олакшања уновчења земљорадничких производа и олакшања њиховог извоза;

3.) Помагаће финансијски установе поменуте под бр. 2. у циљу подизања стоваришта (магацина) за смештање пољопривредних производа, као и за организовање заједничке продаје пољопривредних производа смештених у таква стоваришта;

4.) Примаће улоге на штедњу на штедне књижице;

5.) Емитоваће заложнице, под условима назначеним у чл. 60—73а овог закона;

6.) Примаће улоге на текући рачун с правом подизања било чековима, било дознакама;

7.) Вршиће наплате, исплате и дознаке, издаваће и хонорисаће чекове, куповаће и продаваће валуте за рачун својих комитената;

8.) Улагаће привремено своје сувишке расположивог новца у хартије од вредности државне, као и друге пупиларно сигурне, као и код новчаних завода, које одреди Управни Одбор;

9.) Ломбардоваће државне и државом гарантоване хартије од вредности у границама потребе пласирања сувишка расположивог новца (тач. 8.)

10.) Вршиће и све друге помоћне банкарске и кредитне послове, али то само, у колико су они у тесној вези са извршењем Банчиног циља предвиђеног чл. 1. Закона о Привилегованој Аграрној Банци, и са пословима поменутим у томе члану;

11.) Узимаће у комисијон парцелацију поседа, и куповати поседе у сврху колонизације (тач. 6—11 додате законом од 25. фебруара 1930. год.).

12.) Даваће кредите Привилегованом акционарском друштву за извоз земаљских производа Краљевине Југославије и за исто ће преузимати јемство, ако Држава преузме гаранцију за обавезе друштва према Банци, или ако друштво даде друге довољне гаранције према своме закону и банчиним правилницима. Гаранције ће у име Државе издавати банци Министар Финансија по одобрењу Претседника Министарског Савета.

Ове кредите Привилегована Аграрна Банка може давати изузетно и само онда, ако се укаже повремена потреба да на краћи рок пласира сувишке свог расположивог новца, који у томе међувремену не може пласирати у своје редовне кредитне послове давањем зајмова земљорадницима и земљорадничким организацијама;

13.) Издаваће мелиорационе обвезнице на основи дугорочних мелиорационих зајмова датих водним задругама, као и задружне обвезнице (задружне благајничке записе или бонове) на основи краткорочних зајмова датих задружним организацијама или задругарима преко тих организација (тач. 12. и 13. додате законом од 27. марта 1931. год.)

Члан 12.

Претседник и Управни Одбор одлучиће, када ће се започети са појединим пословима поменутих у чл. 11. и прописаће потребне правилнике за поједине гране банчиног пословања. Све ове правилнике мора да одобри Министар Пољопривреде, по саслушању Претседника Министарског Савета.

Члан 13.

Банка ће се моћи у циљу добијања потребних средстава за свој рад служити и кредитом код Народне Банке, Државне Хипотекарне Банке, Поштанске Штедионице, и код приватних новчаних завода у земљи и у иностранству.

IV. БАНЧИНА УПРАВА**1. УПРАВНИ ОДБОР****Члан 14.**

Банчиним пословима управља Управни Одбор. Претседник Управног Одбора је и претседник Банке.

Претседник се поставља Краљевим Указом на предлог Министра Пољопривреде у сагласности са Претседником Министарског Савета. Његов мандат траје три године (изм. од 25. фебруара 1930.)

Члан 15.

Претседник банчин се стара да се по свима правцима Закон о привилегованој аграрној банци, као и прописи за поједине гране пословања банчиног тачно врше; даље су његове дужности:

1.) да сазива и претседава у седницама Управног и Извршног ужег Одбора и збора акционара;

2.) да се стара о извршењу одлука Управног одбора и збора акционара;

3.) да подноси збору акционара рачуне које Управни одбор према књигама и документима радње банчине спрема, а Надзорни одбор одобри;

4.) да наређује извршење одлука Управног одбора; да потписује све уговоре, све погодбе и сва акта, као и у опште кореспонденцију с Владом и јавним властима; и

5.) да води општи надзор над свим банчиним пословима.

Он има право да обустави извршење сваке одлуке Управног Одбора, за коју налази да је противна банчиним или државним интересима. У том случају дужан је одмах ствар доставити до знања Министру Пољопривреде и очекивати његово решење. Ако Министар не донесе никакво решење у року од 7 дана, када му је ствар од претседника службено достављена, одлука се Управног одбора, ако овај сам од ње не одустане, мора извршити.

Ако је претседник отсутан или спречен, заступа га потпретседник, а ако је и он отсутан или спречен један од чланова Управног одбора, кога овај изабере.

Плату претседника банке одређује Управни одбор (додат зак. од 25. фебруара 1930. год.)

Члан 16.

Управни Одбор састоји се из 15 чланова укључно претседника.

7 чланова поставља Претседник Министарског Савета на предлог Министра Пољопривреде, а осталих 7 бира збор акционара.

Чланови Управног Одбора постављају односно бирају се на три године (изм. од 25. фебруара 1930. год.)

Од ових чланова 6 су који бораве у Београду.

После прве и друге године радње банчине, од првопостављених односно изабраних 14 чланова Управног Одбора отступају свагда по 4 на које коцка падне. Њихова ће места попунити постављањем или избором, према томе да ли је коцка пала на постављеног или изабраног члана. После треће године отступиће последњих 6 и њихова места ће се на поменути начин попунити. Доцније отступиће свагда они чланови, који су три године потпуно отслужили.

Чланови који отступају, могу се опет поставити односно изабрати.

Ако број изабраних чланова Управног Одбора током године спадне испод половине, сазваће се ванредни збор акционара ради попуне Управног Одбора.

Члан Управног Одбора који се поставља или изабере да ступи на место члана, који је умро или дао оставку, остаће члан само на оно време које је имао да отслужи члан на чије је место дошао.

Члан 17.

Управни Одбор предлаже из своје средине два члана, од којих се један, на предлог Министра Пољопривреде, у сагласности са Претседником Мини-

старског Савета Краљевим Указом поставља за потпретседника (изм. од 25. фебруара 1930. год.).

Члан 18.

Управни Одбор састаје се редовно једанпут у месецу, а иначе кад то претседник или његов заступник нађу за потребно.

Управни Одбор не може пуноважно решавати, ако нису сви чланови позвани, и није присутно бар пет чланова (укључиво члана који претседава).

Одлуке се доносе већином гласова. У случају једнаке поделе гласова одлучује глас претседавајућег.

Члан 19.

О свакој седници Управног Одбора водиће се записник, у који ће се бележити имена чланова који су присутни, укратко предмет дискусије, решење и кратки разлози за такво решење, као и одвојена мишљења.

Записник ће потписивати сви присутни и записничар којег је за то одредио претседник или његов заступник (доп. 25. II. 1930.).

Члан 20.

Управни Одбор може за непосредно вођење банчиних послова уз претседника односно потпретседника из своје средине изабрати ужи извршни одбор, од најмање три лица од којих бар половина морају бити од постављених чланова Управног Одбора (изм. од 25. II. 1930. г.)

Члан 21.

У дужност Управног Одбора спада нарочито:

- 1.) да одређује кредите;
- 2.) да повремено прегледа опште стање банке и банчиних послова;
- 3.) да се стара за уредно вођење пословних књига;
- 4.) да коначно утврђује и подноси збору акционара биланс рачуна губитка и добитка, и предлог за поделу добити;
- 5.) да одређује каматну стопу за есконтовање меница, затим каматну стопу за разне зајмове придржавајући се при томе прописа овога Закона (чл. 11. став 2.) и да прописује услове, по којима ће се остали банчини послови радити;
- 6.) да прописује све правилнике банчине (чл. 12. став 2.)
- 7.) да решава где има да се отворе филијале или експозитуре (члан 4.);
- 8.) да одређује колики ће се део новца који је на расположењу употребити за коју грану банчиних послова;
- 9.) да решава хоће ли се парница водити, или поравнања предузимати;
- 10.) да одређује оне чиновнике банчине, који ће потписивати фирму банчину; и
- 11.) да одобрава правилник о постављању, унапређењу, отпуштању и пензионисању чиновника и осталих банчиних намештеника (тач. 11. додат зак. од 25. фебруара 1930. год.).

Првобитни чл. 21. укинут зак. 25. фебр. 1930. г.

2. НАДЗОРНИ ОДБОР

Члан 22.

Надзорни Одбор састоји се из 7 чланова од којих по једнога поставља Министар Пољопривреде и Министар Финансија, а петорицу бира збор акционара, и то први пут на годину дана, а после на три године.

Ако током године спадне број чланова Надзорног Одбора испод три члана, онда се мора одмах сазвати ванредни збор акционара за попуну упражњених места.

Надзорни Одбор избира у својој првој седници претседника и потпретседника.

Члан 23.

Надзорни Одбор се састаје бар једанпут месечно ради извршења свога задатка, а иначе кад год то нађе за потребно претседник, или ако то траже бар два члана овога Одбора, или два члана Управног Одбора.

За пуноважне одлуке Надзорног Одбора, треба да је присутно бар три члана.

Одлуке се доносе већином гласова. При једнакој подели гласова одлучује глас онога, који претседава.

О седницама Надзорног Одбора водиће се записник који ће потписивати сви присутни.

Члан 24.

Надзорном Одбору је дужност:

- 1.) да надзире рад Управног Одбора;

2.) да тражи обавештење о току друштвених послова;

3.) да повремено прегледа банчине књиге и банчине благајнице;

4.) да испитује месечне и годишње рачуне и предлоге о подели добитка;

5.) да о своме раду подноси извештај збору акционара;

6.) да сазива ванредни збор акционара кад нађе да су издате одлуке које се противе Закону, или да то иначе захтевају интереси друштвени.

3. ЗБОР АКЦИОНАРА

Члан 25.

Зборови акционара су редовни или ванредни, а држе се у седишту Банке.

Редовни годишњи збор држи се сваке године најдаље до краја априла.

Ванредни збор се сазива:

а) кад Управни Одбор то нађе за потребно;

б) кад Надзорни Одбор то затражи;

в) кад то писмено траже акционари, који имају право гласа на збору, и који представљају бар једну десетину целокупног акционарског капитала.

Члан 26.

Зборове сазива претседник банчин или његов заменик објавом у Службеним Новинама. Претседник може наредити, да се сазив збора објави и у другим новинама.

Објава треба да је обелодањена најмање тридесет дана пре дана у који ће се збор одржати.

У објави мора да се означи: дневни ред, место и време збора, као и место где треба депоновати акције.

Акције се морају депоновати најдаље на 10 дана, пре дана одређеног за збор.

Члан 27.

На збору може учествовати сваки акционар. Акционар може овластити другог акционара да га заступа на збору. Правна лица (друштво, корпорације и т. д.) заступаће њихови законити заступници или лица, која су за то опуномоћена од законитих заступника. Малолетнике и друга лица под старатељством (скрбништвом) заступаће њихови стараоци (тутори, скрбници).

Члан 28.

На збору даје сваких 10 акција један глас. Акционари са мање од 10 акција, могу заједнички овластити једнога од њих да их заступа са бројем гласова, који пада на укупан број њихових акција.

Члан 29.

Да се збор може одржати, треба да на њему буду присутни акционари, који претстављају најмање једну трећину банчиних акција, а међу њима и акционари, који заступају најмање једну трећину акција, које се не налазе у рукама Државе или Класне Лутрије.

Ако се на заказани дан до 11 часова пре подне не јави довољан број акционара, збор ће се одложити и најмање за десет дана одржати други с онолико акционара, колико их буде дошло.

Члан 30.

На збору расправља се само о оним предметима, који су означени у објављеном дневном раду.

На збору се одлуке доносе простом већином гласова. При једнакој подели гласова сматра се да је предлог одбачен.

О престанку Банке моћиће донети одлуку само онај збор, на коме су заступане најмање три четвртине банчиних акција.

О збору се гласа тајно, ако збор не врши тај избор једногласно-акламацијом. О другим предметима гласаће се тајно, ако то тражи већина на збору присутних акционара.

Члан 31.

Редовни збор решава:

1.) о годишњем рачуну (билансу) који Управни Одбор треба да поднесе; о предлогу Управног Одбора о подели добити, о разрешници која се издаје Управном и Надзорном Одбору за рад у минулој години;

2.) О избору и смењивању чланова Управног и Надзорног Одбора;

3.) укинута законом од 25. фебруара 1930. год.

4.) о повећању или смањењу акцијског капитала;

5.) о измени статута;

6.) о спајању друштва с којим другим друштвом;

7.) о закључењу уговора са којим другим друштвом о вођењу свих или неких друштвених послова на заједнички рачун (картелни уговори)

8.) о престанку друштва и о постављању ликвидатора;

9.) о другим предлозима, који су објавом стављени на дневни ред.

Одлуке о предметима поменутих под тач. 4-7 пуноважне су ако за њих гласају акционари који преставаљају најмање две трећине, а одлуке о поменутих предметима под тач. 8. само ако за њих гласају акционари, који претстављају најмање три четвртине на збору заступљених акција.

За једне и друге одлуке потребно је да поред тога их одобри Претседник Министарског Савета на предлог Министра Пољопривреде.

Члан 32.

О расправама и одлукама збора акционара водиће се записник. Тај ће записник потписати претседник, односно онај члан Управног Одбора који је председавао у збору, записничар (деловођа) кога је за то одредио председавајући, као и два акционара које је за то одредио збор акционара. Записнику ће се додати број Службених Новина у којем је објављен сазив збора, као доказ да је сазив збора прописно извршен, као и списак акционара и заступника акционара, који су учествовали у збору. Код сваког од њих треба навести колико који заступа акција.

4. БАНЧИНО ОСОБЉЕ

Члан 33.

На челу банчиног особља стоји главни директор. Њега поставља Управни Одбор.

Главни директор води све послове у банци, у

име и под надзором Управног Одбора, а по његовим упутима и одговоран је њему за сва извршења.

Главни директор је референт Управног Одбора и учествује у његовим седницама.

Члан 34.

Остало банчино особље поставља, унапређује, пензионисање и отпушта Управни Одбор. Он се имаде при томе придржавати правилника о постављању, унапређењу, пензионисању и отпуштању чиновника и осталих банчиних службеника (изм. од 25. фебр. 1930. г.)

5. БИЛАНС, ПОДЕЛА ДОБИТИ И ОПШТИ РЕЗЕРВНИ ФОНД

Члан 35.

На крају сваке пословне године, саставља Управни Одбор општи инвентар и биланс.

Пословна година почиње 1. јануара, а свршава задњим даном децембра по новом календару. Но прва пословна година изузетно почиње чим се конституише друштво, а свршава се 31. децембра следеће године.

Члан 36.

При састављању биланса мора се Управни Одбор придржавати односних прописа Закона о акционарским друштвима.

Члан 37.

До краја јануара сваке године Управни Одбор предаје биланс Надзорном Одбору на преглед.

Надзорни Одбор најдаље за тридесет дана од кад је примио биланс има да га прегледа, о томе

прави записник и подноси свој извештај редовном збору акционара.

Редовни збор акционара одлуком, која је донесена већином гласова, или одобрава биланс, или одређује нарочити стручни одбор ван чланова управе банчине да га прегледа.

Члан 38.

Биланс и рачун добитка и губитка објавиће се најмање на десет дана пре дана у који је сазван збор акционара у «Службеним Новинама», а по одлуци Управног Одбора и у другим новинама.

Члан 39.

Приход банчин по одбитку свих трошкова рада за време пословне године представља чисту добит.

Од чисте добити издвојиће се пре свега износ који је потребан да се на акције које се не налазе у рукама Државе или Класне Лутрије исплати дивиденда од 6%; од остатка чисте добити одбиће се најмање 10% а највише 20% за дотације општег резервног фонда. Остатак употребиће се према одлуци за дотацију фонда за обезбеђење посебних банчиних обвезница (зложница) (чл. 70), за награду члановима Надзорног Одбора, за тангијему члановима Управног Одбора и банчиним чиновницима, према правилнику који прописује Управни Одбор, који одобрава Министар Пољопривреде по саслушању Претседника Министарског Савета, као и за дивиденду на акције које се налазе у рукама Државе или Класне Лутрије до висине од 6%. Евентуални преостатак употребиће

се за повећање дивиденде преко 6% (за супер-дивиденду) ако збор акционара о употреби тога преостатка што друкчије не наређује.

Члан 40.

Право на дивиденду застарева за пет година, рачунајући од дана када је Банка преко «Службених Новина» објавила да ће дивиденду исплатити.

Члан 41.

Општем резервном фонду је циљ, да покрије могући губитак на капиталу банчином. Ако резервни фонд достигне половину уплаћеног капитала, обуставља се даља дотација све док не спадне испод тог највишег износа.

О резервном фонду водиће се посебни рачун. Приход резервног фонда иде на појачање његово.

6. ПРЕСТАНАК БАНКЕ И ЛИКВИДАЦИЈА

Члан 42.

Осим случајева спајања Банке с којим другим друштвом (фузије) и стечаја, престаје Банка кад то закључи збор акционара (чл. 31. т. 8.) и ако тај закључак одобри Претседник Министарског Савета на предлог Министра Пољопривреде (чл. 31. став. 3.) У таквом случају збор акционара изабраће у исто време и ликвидаторе и одлучиће о модалитетима ликвидације.

7. НАДЗОР ДРЖАВНИ

Члан 43.

Надзорно право државно над Банком врши Влада Краљевска преко нарочитог Комесара, кога

поставља Краљ Указом на предлог Министра Пољопривреде по саслушању Претседника Министарског Савета.

Принадлежности и функциони додатак, које прима Владин Комесар падају на терет Привилеговане Аграрне Банке.

Члан 44.

Владином Комесару је дужност да надзирава рад управних органа, а нарочито у смеру да се тај рад не коси са прописима закона и ових статута. Исто тако спада њему у дужност да припази на то, да се управа банчина, при издавању заложница придржава прописа овога закона о томе. У том циљу треба Комесар да присуствује седницама Управног Одбора као и зборовима акционара.

Ако је Министар Пољопривреде члан Управног Одбора, и кад он присуствује седници Управног Одбора, функција Комесара, у колико се тиче рада тих одбора на тој седници престаје. Комесар присуствује поменутиим седницама у случају кад је Министар Пољопривреде отсутан (изм. законом од 25. фебруара 1930.).

Члан 45.

Кад год би нашао, да је која одлука, било Управног Одбора из седнице којој Комесар присуствује, било збора акционара противна законима или овим статутима, Комесар има право и дужност да извршења таквих одлука обустави, и то на седници, на којој је решење донето, у року од 7 дана подноси он извештај Министру Пољопривреде, и док од овога не дође решење, одлука се не може извршити.

Министар Пољопривреде издаће решење најдаље у року од 7 дана од кад му је ствар достављена, а ако је у томе року не донесе и не достави, онда се одлука може извршити.

Комесар има дужност, да редовно прегледа касе банчине, те да сам прегледа или да нареди преглед кореспонденције, рачуна и књига банчиних по стручним лицима, а исто тако може сам или преко стручних лица (ревизора) да прегледа и пословање оних задружних установа, које се служе кредитом од Банке. Сви органи Банке и споменутих установа дужни су комесару, или по њему изасланим органима по предмету своје дужности дати сва тражена објашњења. Трошак овога прегледа пада на терет Банке, но Министар Пољопривреде доприносиће к тим трошковима примеран део из државних средстава у колико ће се Комесар банке служити ревизорима Привилеговане Аграрне Банке за ревизије, које он одреди. (измењен зак. од 25. фебруара 1930.)

Члан 46.

У случају да је Комесар спречен да врши своју дужност, Министар Пољопривреде поставиће му привременог заступника.

II ОТСЕК

ПОВЛАСТИЦЕ БАНЧИНЕ

Члан 47.

Банка има право да на свом печату носи грб Краљевине Југославије.

Члан 48.

Привилегована Аграрна Банка има сва она права и све оне повластице, које су дате Државној Хипотекарној Банци, по прописима чл. 47 до 62 Закона о уређењу Управе Фондова.

Члан 49.

За све спорове, било банчине противу других, било других противу Банке, надлежан је стварно надлежни суд у Београду; тако исто и за спорове њених филијала, надлежни су судови који су у месту ових филијала. Али то не вреди за спорове, за које по прописима закона о судском поступку у грађанским парницама, постоји искључива надлежност којег суда.

Члан 50.

Држава јамчи за улоге на штедњу поверене Банци, а тако исто и за исплату обвезница (заложница) које Банка буде емитирала.

Држава јамчи поред тога и за исплату дивиденде до износа од 6% на акције.

Члан 51.

Акције Банке моћиће се употребљавати за кауције једнако као и државни папири, и папири пупиларне сигурности. Њих ће као такве моћи примати у залогу (ломбардовати) Народна Банка, Државна Хипотекарна Банка и Поштанска Штедионица.

Члан 52.

Банка се ослобађа плаћања свију државних и самоуправних такса при оснивању, при издавању

акција, при потврђивању правила и књига, и у опште за све радње у вези са државним и самоуправним властима.

Имовина, приходи, послови банчини, све исправе о тим пословима, сав обрт банчин, купони банчиних акција, заложница и мелиорационих обвезница, као и камате, које одобрава или исплаћује Банка, ослобођавају се свих државних и самоуправних пореза, приреза, такса и других намета које год врсте.

Све радње око интабулације, и у опште конституисања заложног права у корист Привилеговане Аграрне Банке, као и око скидања тих терета, ослобођене су свију такса.

Ослобођене су сваке таксе било државне било самоуправне, и све обвезнице и задужнице издате од дужника Привилегованој Аграрној Банци, све изјаве о јемству и цесији стављене на те обвезнице, ако те изјаве гласе у корист Привилеговане Аграрне Банке, као и све потврде потписа на њима.

Привилегована Аграрна Банка, ослобађа се свих такса при обезбеђењима и споровима код суда, но такса ће се досуђивати Држави од осуђених дужника, ако се спор равнањем не би свршио.

Све наведене погодности уживају и све задружне организације пољопривредника у пословима са Привилегованом Аграрном Банком.

Све банчине пословне пошиљке ослобођене су поштарине и других поштанских дажбина (изм. од 25. фебруара 1930. год.).

Члан 53.

Јемци на обвезницама датим Привилегованој Аграрној Банци по задружним организацијама по-

љопривредника, одговарају солидарно са главним дужником, ако није у јемственој изјави изрично што друго одређено.

Ако се јемци од главног дужника не могу наплатити, деле штету на равне делове, ако нису што друго уговорили (додат зак. од 25. фебруара 1930.).

Члан 54.

Задруга која преноси обвезницу на Привилеговану Аграрну Банку, као и Привилегована Аграрна Банка, ако обвезницу даље преноси, одговара лицима на која буду обвезнице пренесене солидарно са главним дужником; но оне имају право регреса противу главног дужника и његових јемаца, као и свих оних који су обвезницу уступили пре него што је дошла у њихове руке.

Поверилац по овакој обвезници има право да бира од кога ће обвезника тражити наплату. Може да је тражи од сваког посебно, од неколико њих, или свију заједно (додат зак. од 25. II. 1930. год.)

Члан 55.

Ради осигурања и наплате потраживања Привилеговане Аграрне Банке, могу се залагати, узети у попис и уновчити и предмети наведени у § 471. тач. 4. а. Закона о поступку судском у грађанским парницама за Краљевину Србију: у § 256. Грађанског судског поступка за Црну Гору; као и непокретности наведене у чл. 27—33 Закона о бив. кметским селиштима и стеченим беглуцима од 17. маја 1928. год. (додат зак. од 25 фебруара 1930. год.).

Члан 56.

Привилегована Аграрна Банка има право да укњижи све своје уговорене услове кредитирања без обзира на законске прописе о допуштеној висини камате (додат зак. од 25. II. 1930. год.)

Члан 56. а.

Дражба непокретности, на којима је Привилегована Аграрна Банка укњижена на првоме месту, не може постати правноснажна без банчиног пристања, ако постигнути дражбени износ није довољан за потпуно покриће њезине на првом месту укњижене тражбине са свима припацама. У овоме случају извршна власт ће известити Привилеговану Аграрну Банку о постигнутом дражбеном износу, који отпада на подмирење њезиног потраживања, а Привилегована Аграрна Банка ће у току од осам дана од примитка тога извештаја, изјавити, да ли прихваћа резултат дражбеног поступка или не. У првом случају извршна власт ће обављену дражбу оснажити, ако нема других запрека, а у другом ће одредити нову дражбу, или ће на предлог онога, који је тражио извршење, поступак обуставити (додат зак. од 27. марта 1931. год.).

Члан 56. б.

Кад државна власт врши принудну продају непокретности, на којима је интабулисана Привилегована Аграрна Банка, она ће постигнуту цену послати на приплод Привилегованој Аграрној Банци. У погледу рачунања камате сматра се, да су банчина потраживања подмирена, од дана кад јој је новац

стигао, до висине примљеног депозита, а на евентуални остатак обрачунава се камата (додат зак. од 27. марта 1931. год.).

Члан 56. в.

Одредбе трговачког законика о вођењу књига, обавезне су и за Привилеговану Аграрну Банку, али Банка може у дневник убележавати само укупне износе по појединим рачунима, а на одвојеним листовима водити копије писама, инвентар и стање својих потраживања од појединих дужника по зајмовима издатим преко задруга (додат зак. од 27. марта 1931. год.).

Члан 57.

Изводи из банчиних књига, оверени од стране Банке, а у вези са оригиналном обвезницом, или њеном од стране Банке, овереном копијом, чини извршни основ (*titulus executionis*) као и извршна судска пресуда (додат зак. од 25. фебруара 1930. год.).

Члан 58.

На банчино тражење суд ће позвати зајмотражиоца да дође у суд и пред њим потпише обвезницу, задужницу или заложну исправу у сврху њене интабулације. Судови ће по овим молбама за интабулацију поступити одмах као по предметима хитним, те Банку о учињеном известити. Ако се странка позиву суда не одазове, суд ће обвезницу (задужницу, заложну исправу) вратити Банци. Исто ће тако судови давати Банци, без наплате таксе, хитно изводе из грунтовнице, земљишних и интабулаци-

оних књига, као и сва обавештења о грунтовном стању (стању у интабулационим књигама) у погледу њених дужника и зајмотражиоца (додат зак. од 25. фебр. 1930. год.).

Члан 59.

Општински пољопривредни одбори образовани по § 51. закона о унапређењу пољопривреде од 6. септембра 1929. даваће Привилегованој Аграрној Банци, на њен захтев и према њеним упуштвима, по својем знању и према својој савести тачна обавештења о зајмотражиоцима и дужницима банчиним и о њиховом имовном стању, као и процењивати њихово покретно и непокретно имање. Општине су дужне доделити општинским пољопривредним одборима ако то траже, деловођу за тај посао. (додат законом од 25. фебруара 1930. год.).

III ОТСЕК

ЗАЛОЖНИЦЕ БАНЧИНЕ

Члан 60.

Ради набавке потребних новчаних средстава за давање хипотекарних зајмова, Банка може емитовати заложнице, и ове своје заложнице како продавати тако и у залогу давати.

Члан 61.

Заложницом се обвезује Банка, да ће њеном имаоцу плаћати уредно интерес, и исплатити му назначену вредност под условима наведеним у самој заложници.

Члан 62.

Банка издаје своје заложнице на подлози зајмова издатих на непокретности.

Она према томе не сме имати у оптицају више заложница него што изнаша износ издатих и хипотеком обезбеђених зајмова.

Члан 63.

Заложнице банчине гласе на доносиоца
Заложнице ће бити снабдеване полугодишњим купонима и талоном за купоне.

Члан 64.

Облик заложница банчиних прописује Управни Одбор, и објављује га у »Службеним Новинама.«

Заложницу оверава и потврђује да су на основи хипотекарне залоге и у границама прописаним чл. 62. издате, Комесар Владин (чл. 44.).

Члан 65.

Интерес на заложнице рачуна се полугодишње и исплаћује се по истеку сваког полугодишта.

Члан 66.

Банка исплаћује своје заложнице путем извлачења.

Извлачење се врши по унапред утврђеном амортизационом плану, који утврђује Управни Одбор у споразуму са Министром Пољопривреде.

Члан 67.

Извлачење заложница врши јавно комисија од три члана Управног Одбора које Управни Одбор

одреди, и у присуству Комесара Владиног (чл. 44.).

Бројеви извучених заложница објављују се преко »Службених Новина«, а поред тога и у другим новинама, које Управни Одбор за то изабере.

Члан 68.

Извучене заложнице исплаћују се у року.

За исплату се, поред заложница, морају поднети и сви купони којима рок за исплату није стигао, као и дотични талон за купоне.

У противном случају одбиће се од суме, која се по заложници има исплатити, вредност свију оних купона, којима рок још није стигао, а који не буду уз заложницу поднесени.

Исплаћене заложнице неће се више пуштати у саобраћај, него ће се уништити на начин, који ће бити предвиђен посебним правилником.

Члан 69.

Банка издаје заложнице на суме дељиве са 100.

Члан 70.

Заложнице уживају законско заложно право са редом првенства пред свим другим банчиним поверицима на свим банчиним потраживањима хипотеком обезбеђеним, и на њеном посебном фонду за обезбеђење заложница (чл. 39.) Осим тога за тачну исплату заложница и њихових купона јамчи општи резервни фонд, сва покретна и непокретна имовина банчина и на послетку по чл. 50. овог закона и држава. (изм. од 25. фебруара 1930. г.)

Члан 71.

За наплату својих тражбина, Банка ће примати извучене заложнице, као и њихове купоне, којима је рок за исплату стигао, у пуној вредности њиховој.

Члан 72.

Заложнице банчине сматрају се у свему као државне хартије од вредности, и ослобођене су заједно са купонима свију такса и дажбина.

Оне ће се примати у кауцију на свима државним благајницама, по њиховој пуној именованој вредности.

Члан 73.

Одредбе чл. 60. до 72. важе и за банчине мелиорационе обвезнице, које Банка издаје на основу мелиорационих зајмова датих водним задругама. Ове мелиорационе обвезнице уживају право првенственог намирења из банчиних потраживања по њеним мелиорационим зајмовима датим водним задругама пре свих других поверилаца, и првенствено законско право на свим сигурностима, које има Банка за обезбеђење тих зајмова (додат 25. фебруара 1930. г.).

Члан 73. а.

Задружне обвезнице (задружни благајнички записи или бонови) које издаје Банка, могу гласити на име, по наредби или на доносиоца и могу бити укамотиве или неукамотиве. Ако гласе на име или по наредби, важе за њих одредбе Меничног закона о индосаменту, регресу због неисплате, протесту, за

старелости и неоправданом обогаћењу, као и законске одредбе у судском поступку, обезбеђењима и извршењима у меничним стварима. Банчине задружне обвезнице (задружни благајнички записи или бонови) уживају право првенственог намирења из њезиних потраживања по краткорочним зајмовима датим задружним организацијама и преко њих задругарима, пре свих других поверилаца, и првенствено законско заложно право на свим сигурностима које има Банка за обезбеђење тих зајмова.

Осим тога за све задружне обвезнице (благајничке записе или бонове) вреди аналогно одредбе чл. 60. до 62, 64 и 69 до 72. (додат зак. 27. марта 1931. год.).

IV OTCEK

ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНА НАРЕЂЕЊА

Члан 74.

Кад овај закон добије обавезну снагу, поставиће се одмах Комесар Владин (чл. 44.) Њему спада у дужност да учини што је потребно да се изврши конституисање Привилеговане Аграрне Банке. У томе циљу сазваће најдаље у року од месец дана пошто је цео акцијски капитал уписан, збор акционара. Овоме ће збору бити задатак да изабере чланове Управног и Надзорног Одбора.

Члан 75.

Овлашћује се Министар Пољопривреде да по одобрењу Претседника Министарског Савета, Закон

о пољопривредном кредиту од 12. јуна 1925. год. уредбом саобрази овоме Закону и Закону о називу и подели Краљевине на управна подручја од 3. октобра 1929. год. (изм. од 25. фебруара 1930. год.)

Члан 76.

Привилегована Аграрна Банка ће чим буде постављен Управни Одбор одмах преузети послове Дирекције за пољопривредни кредит, која се истовремено укида. Сва актива и пасива Дирекције за пољопривредни кредит прелази на Банку, и то на основу коначног биланса. Но Држава јамчи Привилегованој Аграрној Банци за она потраживања преузета од Дирекције за пољопривредни кредит која се не би могла наплатити (чл. 8.)

До дана преузимања послова од стране Привилеговане Аграрне Банке, послове Дирекције за пољопривредни кредит, отправљаће досадашњи њени органи.

Даном предаје послова Дирекције за пољопривредни кредит Привилегованој Аграрној Банци, разрешавају се дужности сви досадашњи чиновници Дирекције за пољопривредни кредит. Управни Одбор Привилеговане Аграрне Банке, одлучиће које ће од ових чиновника преузети за банку, и новим постављењем одредиће им положаје, плате и дужности.

Члан 77.

Обласне задруге по Закону о пољопривредном кредиту постаће за кредите које су примале од Дирекције за пољопривредни кредит дужници Привилеговане Аграрне Банке. За уплаћене уделе месне и

обласне задруге за пољопривредни кредит добиће акције Привилеговане Аграрне Банке.

Члан 78.

Привилегованој Аграрној Банци предају се на расположење народни привредни фондови већ депоновани код Државне Хипотекарне Банке, као што су: фонд за набавку семена, ветеринарске закладе, фондови за унапређење риболова, тријерених станица, за уређење река и потока и сушење мочвара у Хрватској и Славонији, фонд вода, града, стокe, кошевне хране сеоских општина као и непотрошиве главнице имовинских општина, и фондови земљорадничких заједница, које би се имале предавати Државној Хипотекарној Банци по закону о изменама и допунама у закону о уређењу Управе Фондова од 30 марта 1922. године.

Нови улози имовних општина и земљишних заједница, имају се одмах на захтев Привилеговане Аграрне Банке код ње положити.

У колико су горњи фондови већ депоновани код Државне Хипотекарне Банке а нису још предани досадашњој Дирекцији за Пољопривредни Кредит, они ће се према потреби Привилеговане Аграрне Банке, а најдаље у року који одреди Управни Одбор по одобрењу Министра Пољопривреде предавати на руковање Банци.

За све ове фондове јамчи Држава, а свима њима плаћаће Привилегована Аграрна Банка највише до 4% интереса.

Члан 79.

У колико овим законом није шта друкчије наређено важе и за Привилеговану Аграрну Банку прописи закона о акционарским друштвима.

Члан 80.

Прописи статута Привилеговане Аграрне Банке, предвиђени овим законом (I отсек чл. 1-46.) моћи ће се изменити закључком збора акционара саобразно прописима чл. 31. став 2 и 3 изузевши прописе чл. 1. о циљу друштва, затим чл. 11. о пословима банчиним, чл. 12. став 2., о потреби одобрења правилника, чл. 16. став 1. и 2. о броју чланова Управног Одбора и начину њиховог постављења, и чл. 43-46. о надзору државном. Сви овде споменути прописи, моћи ће се изменити само законом.

Члан 81.

Кад овај закон добије обавезну снагу, добијају способност меничног задужења сви земљорадници у нашој земљи, изузетно од прописа који важе о томе по трговачким законима Краљевине Србије и Црне Горе.

Члан 82.

Овај закон ступа у живот, и добија обавезну снагу кад се обнародује у »Службеним Новинама«. Истим даном престају важити сви други законски прописи њему противни.

Бр. 30630.

16. априла 1929. год.
у Тополи.

ЗАКОН

од 5 децембра 1931 године о измени и допуни
закона о Привилегованој аграрној банци.

Закон о Привилегованој аграрној банци
мења се и допуњује у следећем:

§ 1.

У члану 11. додаје се иза тачке 13. нова тачка,
која гласи:

14.) суделоваће у међународним организаци-
јама створеним у циљу унапређења пољопривред-
ног кредита учествујући према потреби и капиталом.

§ 2.

На крају члана 16. додаје се нов став који гласи:

Пре ступања на дужност претседник и чланови
Управног одбора морају депоновати код банке по
100 комада банчаних акција, које служе као њи-
хова кауција, а могу им бити повраћене тек по
одобрењу биланса оне пословне године у току које
је њихов мандат истекао.

§ 3.

Последњи став члана 26 мења се и гласи:

Акције се морају депоновати најмање 15 дана
пре дана одређеног за збор.

§ 4.

Прва реченица члана 27. мења се и гласи:

На збору може учествовати сваки акционар,
који има право најмање на један глас.

§ 5.

Члан 28. мења се и гласи:

На збору даје сваких сто акција један глас.

§ 6.

Први став члана 29. мења се и гласи:

Да се збор може одржати треба да на њему буду присутни акционари, који претстављају најмање једну трећину банчаних акција.

§ 7.

На крају члана 39. додаје се нов став, који гласи:

Дивиденде на акције, које се налазе у рукама Државе или Класне лутрије служиће за стварање нарочитог фонда код Привилеговане аграрне банке за помагање задругарства и снижавање каматне стопе. Детаљне прописе о употреби тог фонда прописује Правилником Министар пољопривреде у споразуму са Министром финансија.

§ 8.

Иза члана 56 в додају се нови чланови 56 г и 56 д који гласе:

56 г.

Пред судом банку може заступати свако од ње опуномоћено лице и онде, где је законом прописано, да странку мора заступати адвокат.

56 д.

Ако је пред тражбинама Привилеговане аграрне банке укњижено које потраживање у крунама или форинтама Привилегована аграрна банка има право, да у сврху покрића тог укњиженог потраживања депонује у судски депозит противвредност у динарима, рачунајући један динар за четири круне односно за два форинта са трогодишњом каматом и тада се сматра потраживање Привилеговане аграрне банке као укњижено на првом месту.

§ 9.

Овај Закон ступа у живот и добија обавезну снагу кад се обнародује у »Службеним новинама«.

Закон

О
ПРАВА И
О
УРЕЂЕЊУ
УПРАВЕ
ФОНДОВА

ЗАКОН

О

УРЕЂЕЊУ УПРАВЕ ФОНДОВА

ОТСЕК III.

ПРАВА И ПОВЛАСТИЦЕ

Члан 47.

Књиге Државне Хипотекарне Банке и изводи из њих оверени по чл. 2. овога Закона, имају важност јавних исправа.

Члан 48.

Банка у сваком случају има право првенствене наплате за своје потраживање из имања, које јој је за ово заложено.

Пореза и прирези могу се из имања заложеног код Банке, а пре измирења банчиног потраживања, наплатити само за 1 годину и само онолико колико долази на дотично заложено имање.

*) Из закона о Уређењу Управе фондова, обде су прештампане само одредбе о правима и повластима које су према чл. 48. закона о Привилегованој Аграрној Банци и њој призната.

Члан 49.

Уз заложено непокретно имање, сматра се као залога банчина и све, што је с њим како год скопчано, или му је споредно, као: све зграде које су постојале, кад је имање заложено; све зграде које су доцније начињене; све што је оправљено или доправљено; све што је залогама везано: шуме, садови, и сви могући додаци и припатци.

Члан 50.

На ануитете који се о року не положи, Банка ће тражити и интерес, по оној стопи, која се и на главницу њеног зајма рачуна. Исто тако, Банка ће наплатити од дужника и трошкове за опомене.

Члан 51.

Ако дужник не положи ма и један интерес и отплату у уговорено време, Банка има право тражити наплату целог дуга.

Члан 52.

Пре него што Банка приступи извршењу наплате свога потраживања, она је дужна, било непосредно, било преко надлежне полицијске власти, позвати дужника да је измири у њеној тражбини. Овај позив саставиће се по образцу, који Банка сама пропише.

Ако дужник за месец дана од дана, кад му је позив саопштен не измири Банку у њеном потраживању, Банка ће приступити извршењу наплате продајом заложеног имања

Члан 53.

Извршење наплате из заложеног имања, Банка ће вршити нарочитим својим органима или пуномоћницима, а по прописима овога Закона.

Ако јој у овоме буде потребно и суделовање полицијске и општинске власти њихови органи морају одмах одазвати се и извршити банчине наредбе или њених пуномоћника.

Члан 54.

Банка има право да од свог неуредног дужника одузме управу над заложеним имањем.

Овако одузетим имањем, Банка ће руководити или преко староца којег она одреди, или сама давањем под закуп.

За то време, Банка има право, да прибира све плодове и приходе заложеног имања, и да их употребљава на отплату неплаћене отплате и интереса, по одбитку трошкова око одржавања и чувања заложеног имања као и државне порезе и прирезе, у колико је само оно њима оптерећено.

Члан 55.

Изузетно од прописа закона о поступку судском у грађанским парницама о извршењу наплате, Банка има и ове повластице:

- 1.) да заложено јој имање, које ће изложити продаји, сама процени;
- 2.) да заложне повериоце Банка извештава нарочитим препорученим писмом, или преко власти;
- 3.) ако се на продаји излицитираном ценом заложеног јој имања, не може Банка потпуно да измири у своје потраживању, Банка може продају

одложити и заложено јој имање, по чл. 54. узети под своју управу а може га и сама купити, ако нађе да то њени интереси захтевају;

4.) банчина потраживања и предмети, који се ње тичу, сматрају се као хитне природе и судови их као такве расправљају (§ 102. грађ. пост.)

Члан 56.

Продаја, коју Банка одређује, мора се објавити три пута у „Службеним Новинама“. Од дана прве објаве у новинама, до дана продаје, мора протећи најмање 30 дана не рачунајући дан објаве и дан продаје.

Продаја ће се саопштити дужнику или његовом заступнику на потпис.

Продаја ће се вршити у атару, где се залога налази а у месту које Банка одреди и објави.

Продају ће вршити орган банчин, и она се не може закључити одређеног дана пре четири часа по подне.

Кад банчино потраживање изађе на продају потпуно и надметање лицитаната престане, имање се може уступити купцу без обзира на број лицитаната.

Члан 57.

Жалба противу овако извршене продаје, може се поднети надлежном првостепеном суду у року од 10 дана, од дана кад је продаја извршена.

Жалбу може поднети само онај, који је продајом оштећен.

Суд ће, пошто Банка на такву жалбу да своју реч, донети решење, које је извршно.

Тапије од овако продатих имања, издају се на начин изложен у чл. 22. ов. Закона.*)

Члан 58.

Ако би Банка за своје тражбине, осим залоге у непокретном имању, имала у залози и какве покретне ствари, које су њој непосредно уручене, она се из такве залоге може наплатити продајом на Берзи, или јавном лицитацијом, коју ће она сама, преко својих органа извршити.

Члан 59.

Поред залоге у непокретном имању, као и ручне залоге, предвиђене у предњем члану, Банка има права: да се за наплату дужне јој отплате и интереса, као и трошкова, а по потреби и главнице користи и свима осталим средствима за обезбеђење.

Члан 60.

Ако што по измирењу банчиних тражбина из непокретног имања претече, Банка ће тај вишак

*) Чл. 22. овог закона гласи: Кад дужник хоће заложено имање да прода, онда ће Првостепени Суд, који је надлежан за потврду преноса, изискати од Банке оригиналну тапију, потврдити на њој пренос, а осим тога, суд ће од купца који прими имање са теретом банчиним, узети изјаву, да он постаје дужник банчин за обу суму, и да прима све обавезе првог дужника па ће ту изјаву оберену судом у оригиналу послати са тапијом Банци.

Кад се имање, заложено Банци, има да прода на јавној лицитацији за рачун кога другога, а не Банке, онда ће извршна власт изискати од Банке препис тапије и по њему узети имање у попис и продати. Кад продаја постане извршна, Првостепени Суд, који има да изда купцу тапију, поступиће по наређењу прве тачке овога члана, ако Банка друкче не нареди.

Но ако купац у оба напред поменута случаја плати одмах купљено имање, онда ће се оригинална тапија предати њему.

послати надлежном Првостепеном Суду на поступак.

Члан 61.

Све трошкове око наплате банчаних потраживања, привремено измирује Банка, а она се за њих накнађује од дужника или продатог његовог имања.

Члан 62.

Имања дужника који падне под стечај, а на којима постоји интабулација банчина, не улазе у стечишну масу, нити се на њих односе прописи Закона о стечишном поступку, него се расправљају по одредбама овога закона.

Само на случај стечаја, Банка ће бити дужна да залогу изложи продаји и да пошаље Суду вишак од добивене суме, ако би каквог било по њеном измирењу, иначе да поступи по чл. 54. ако на продају не изађе њено потпуно потраживање.

ОТСЕК VIII.

ПРЕЛАЗНА НАРЕЂЕЊА

Члан 117. е.

Закон о уређењу Управе Фондова од 8. јула 1898. год. са свима изменама и допунама, проши-

рује се на целокупну територију Краљевине Југославије.

Одредбе чл. 53. Закона о Уређењу Управе Фондова, имају обавезну снагу само за досадашњу Краљевину Србију. У осталим покрајинама потраживања Државне Хипотекарне Банке уживају право првенства и неодложне наплате административним путем, тако да је Државна Хипотекарна Банка овлашћена да доспела плаћања извршује преко надлежних власти.

Давање зајмова у новим областима, вршиће се на основу исправе које се као доказ о праву власништва издају на основу књига устројених Законом, и катастралних поседовних листова који и даље важе у новим областима.

На територији ван Србије и Црне Горе, имаће се одредбе чл. 16., 17. и 22. закона о уређењу Управе Фондова примењивати аналогно водећи рачуна о правним прописима дотичних територија.

ПРАВИЛНИК

О ПОЈЕДИНИМ ВРСТАМА ПОСЛОВА ПРИВИЛЕГОВАНЕ АГРАРНЕ БАНКЕ А. Д.

ОТСЕК I.

КРЕДИТНО ПОСЛОВАЊЕ.

Чл. 1.

Привилегована Аграрна Банка даваће кредите и зајмове али искључиво пољопривредницима, као и пољопривредним задружним кредитним организацијама, задругама, припомоћним закладама, аграрним заједницама и сличним установама.

Од пољопривредних организација изузимају се оне, које се по специјалним законима или по одредби својих правила не могу задужити без посредовања својих централних установа.

Чл. 2.

Под пољопривредником подразумева се свако лице чији опорезовани доходак претежно произлази из пољопривреде.

Чл. 3.

Зајмови које даје Банка могу бити:

1. по трајању: краткорочни и дугорочни;
2. по начину реализовања: зајмови на менице, на обвезнице или на залогу пољопривредних производа;
3. по начину осигурања: зајмови осигурани јемством пољопривредних организација, а у недостатку таквих јем-

ством појединаца уз услове прописане овим Правилником; даље зајмови осигурани јемством комбинованим са залогом покретности или непокретности; зајмови осигурани залогом пољопривредних производа или залогом хартија од вредности и напослетку зајмови осигурани хипотеком на непокретности.

Чл. 4.

Само пољопривредним организацијама одобраваће Банка кредите било по текућем рачуну на подлози обвезница, било као менични реесконтни кредит.

Чл. 5.

Кредити се одобравају на неодређено време. За одobreне кредите служи као подлога: и то за кредите по текућем рачуну уговор о кредиту (облигација), а за реесконтни кредит поднесене менице. Као супергаранција може служити депо обвезница или меница, залогом пољопривредних производа или хартија од вредности или залогом непокретности.

О ЗАЈМОВИМА.

Чл. 6.

Привилегована Аграрна Банка даваће зајмове и одобраваће кредите и то:

1. пољопривредним организацијама:

I. краткорочне зајмове-кредите: на менице, обвезнице или на залог пољопривредних производа; на текући рачун на подлози обвезница или меница.

II. дугорочне: на хипотеку.

2. пољопривредницима:

I. краткорочне зајмове: на меницу или залог пољопривредних производа;

II. дугорочне зајмове: на хипотеку.

А. Краткорочни зајмови.

Чл. 7.

Краткорочни зајмови, ако се дају на меницу, не могу се давати на дужи рок од једне године дана, а ако се дају на обвезнице, могу трајати редовно три године.

Чл. 8.

Краткорочни зајмови дати на менице имају се у целисти исплатити о року; ну дужник може да и пре тога рока отплати део свога дуга у коме случају му се враћају више наплаћене камате. За остатак дуга он ће дати нову меницу са отплатним роком како је првобитно уговорено.

Ако се краткорочни зајам изда на обвезницу, обвезница по краткорочном зајму мора, поред других битних услова, садржавати још и рок за исплату, или рокове за поједине отплате, ако тих отплата има више. Размаца времена између појединих отплатних рокова не могу бити дужи од годину дана.

Чл. 9.

Банка даје зајмове на менице које:

I. имају два потписа, од којих је један од пољопривредне организације, или

II. имају два потписа, али се поред меничног јемства даје још осигурање у залози пољопривредних производа или хартија од вредности или у залози непокретности, или

III. имају три сигурна потписа.

Чл. 10.

Зајмове на обвезнице даје Банка пољопривредним организацијама са јемством чланова њихових управних одбора или без јемства, али уз залог пољопривредних производа, или хартија од вредности или уз залог непокретности. Код пољопривредних организација, у чијим је правилима предвиђено вишеструко или неограничено јем-

ство чланова за обавезе организације, може се Банка задовољити са потписом организације.

Чл. 11.

Хартије од вредности које су државне, или државом гарантоване, или којима је призната пупиларна сигурност Банка прима као покриће до 800/0 њихове свагдашње течајне вредности. Друге хартије од вредности које котирају на једној државној берзи, може узимати као покриће највише са 600/0 њиховог берзанског течаја.

Чл. 12.

Пољопривредни производи који служе као подлога за зајам или кредит, морају бити смештени у складишту по банчином нахођењу, ако нису смештени у задружним или јавним складиштима. За смештај ових производа Банка може употребити своја сопствена складишта или одредити друга приватна, а у изузетним случајевима, ако су залихе велике, и гаранције довољне и код сопственика самога.

Чл. 13.

Пољопривредни производи могу се узимати у залогу и кад су предати транспортном предузећу ради отпреме. Зајам се у том случају даје на подлози превозних докумената (коносман, товарни лист и т. д.).

Чл. 14.

Зајмови на залогу пољопривредних производа дају се најдуже са роком од 9 месеци и највише до 600/0 тржне вредности заложених производа.

Чл. 15.

Заложени пољопривредни производи морају бити осигурани, најмање у висини зајма, код осигуравајућих друштава које Банка одреди, а сва права из полисе преноси дужник на Банку и предаје јој писмено овлашћење да може за његов рачун плаћати премије, ако их он не пла-

ти. За случај штете Банка има право да се наплати из примљене накнаде.

Чл. 16.

Кад дужник заложеној робу прода, Банка ће издати робу, односно документа која овлашћују купца на диспозицију с њом, тек пошто њено потраживање буде измирено.

Чл. 17.

За залогу непокретности која служи као супергаранција за краткорочни зајам, вреде одредбе чл. 20 до чл. 25 овог Правилника.

Б. Дугорочни зајмови.

Чл. 18.

Дугорочне зајмове пољопривредницима може Банка давати само: за куповину земље, за конвертирање постојећих дугова, за подизање пољопривредних зграда и за унапређење пољопривредне индустрије, као и за спровођење мелиорације на пољопривредним земљиштима.

Чл. 19.

Дугорочне зајмове Банка ће давати као амортизационе зајмове на отплату са ма којим роком, али не дужим од 30 година.

Ануитети амортизационих зајмова полажу се полугодишње.

Хипотеке банчине морају бити на првом месту.

Чл. 20.

Дугорочни зајмови дају се само на залогу непокретности.

Као подлога за оваке зајмове могу служити:

- а.) пољопривредна земљишта, и
- б.) земљишта са подигнутим зградама које служе пољопривредним сврхама.

Чл. 21.

Банка не може давати хипотекарне зајмове:

а.) на земљишта која су изложена рођењу или пренашању (вододерине);

б.) на пешчанине, каменоломе, руднике и сл.

в.) на пољопривредне зграде које нису од тврдог материјала или нису саграђене на утврђеној грађевној линији (ако је иста утврђена.)

Чл. 22.

Зајмове на неискретности, према напред наведеним одредбама, може Банка давати и то на пољопривредна земљишта највише до 500/0 вредности залоге, а на пољопривредне зграде највише до 300/0.

Под процењеном вредношћу се разумева код земљишта просечна вредност, која се добија из процењене прометне и уносне вредности, а код зграда из процењене прометне, грађевне и уносне вредности.

Чл. 23.

Оцену имања, на која се дају зајмови, вршиће Банка преко својих органа или повереника, а по прописима посебног »Правилника за процену имања«.

Чл. 24.

Зграде на које Банка даје зајмове, морају бити на пуну процењену вредност осигуране против пожара, код којег осигуравајућег друштва које одреди Банка.

Сва права из полисе морају се пренети на Банку; полиса се предаје Банци и Банка ће плаћати премије за рачун дужников.

Чл. 25.

У случају штете, Банка наплаћује накнаду од осигуравајућег друштва па је исплаћује своме дужнику, или у једанпут кад дужник доведе оштећено имање у пребашње стање, или у оброцима према напредовању градње.

Ако дужник у одређеном року не доведе оштећено заложено имање у првобитно стање, Банка може откарати зајам, а из примљене накнаде наплатити своје потраживање, или сама извршити оправку.

Банка има право да, у случају штете на заложеном имању, до исплате накнаде тражи осигурање или наплату из другог иметка дужниковог.

В. Заједничке одредбе.

Чл. 26.

Облик и садржину обвезница, по којима ће Банка издати зајмове, прописује Управни Одбор банчин. За меничне зајмове употребљаваће се менични бланкети, који одговарају постојећим законским прописима.

Чл. 27.

Ако потписи дужника и јемца на исправама које се подносе Банци, а по којима се има извршити исплата зајма, нису оверени од јавне власти, која је надлежна према законодавству појединих правних подручја, има се њихова аутентичност утврдити депоновањем посебних оверених потписа. Ово оверавање могу за банчине потребе извршити јавни органи или колективно два банчина функционера овлашћена од стране Управног Одбора.

Потписи на исправама које Банка добија преко пољопривредних организација, са њиховим жиром, не морају бити оверени, али дотичне организације морају депоновати у овереном облику регистроване потписе својих функционера. (в. чл. 48. овог Правилника)

Чл. 28.

Одобрени зајмови исплаћују се у готовом новцу.

Чл. 29.

Камата по одобреним зајмовима рачуна се најкасније месец дана после дана одобрења. Ако се зајам исплати раније, онда од дана ликвидације. (Изм. од 20. априла 1931. г. Бр. 24464).

Камата се наплаћује унапред. Код зајмова који се имају отплатити у једном obroку, одбијају се камате за све време трајања приликом исплате зајма.

Код зајмова који се исплаћују у више рокова камата се наплаћује унапред до рока појединих отплата.

Камате по амортизационим зајмовима плаћају се полугодишње унапред заједно са отплатом.

Чл. 30.

Исплате целога дуга или појединих отплата, могу се извршити и пре њихова рока, у ком случају Банка враћа унапред плаћене камате. Камате за 15 дана не враћају се осим ако је дужник 15 дана унапред отказао. За исплате меничних дугова, у овом погледу важе одредбе чл. 8. овог Правилника.

Делимичне отплате амортизационих зајмова положене унапред примају се у депо, али се не укамаћују и обрачунавају се о року. Цео амортизациони зајам може се отплатити и пре рока, ако се на месец дана унапред откаже; у противном случају Банка ће наплатити камате за месец дана.

Чл. 31.

Банка може отказати дужнику зајам и пре рока:

а) ако јемац обустави плаћање или падне под стечај, а дужник не да друго осигурање којим се Банка може задовољити;

б) ако вредност залогe падне испод процента који су предвиђени у овоме Правилнику, а дужник у остављеном року не да друго довољно обезбеђење; и

в) ако дужник код зајмова са више отплатних рокова не плати на време отплату и камату, а на писмени позив банчнин, не одговори својој обавези у остављеном року.

Чл. 32.

Банка ће на отплате и камате које се не плате на време рачунати камате 1⁰/₀ више од редовног интереса за време задоцњења.

О кредитима.

Чл. 33.

О одобреним кредитима као и о условима Банка извештава комитента писмом, по обрасцу који ће прописати Управни Одбор Банчнин и на које он даје свој пристанак.

Чл. 34.

Менице и обвезнице, које се дају као покриће за кредит по текућем рачуну, морају у погледу потписа одговорати одредбама чл. 7. односно 8 овога Правилника. Потпис организације која те менице или обвезнице предаје као гаранције, не узима се при томе у обзир. Износ депонованих меница мора бити за 20⁰/₀ већи од суме искоришћенога кредита; ове се менице издају по виђењу или као бланко менице. За бланко менице Банци се има издати писмено свлашћење да их може испунити.

Чл. 35.

Ако је гаранција за кредит по текућем рачуну залогa покретности или непокретности, примењују се одредбе чл. 9. до 15 овога Правилника.

Чл. 36.

Реесконтни кредит могу пољопривредне организације искористити подношењем меница или обвезница (хипотекираних или простих) које одговарају прописима чл. 7. односно 8. овога Правилника. Потпис организације која их подноси не узима се у обзир.

Рок меницама које Банка узима у реесконт, не може бити дужи од једне године, рачунајући од дана њихова подношења; обвезнице могу гласити и на дуже време, али поједини отплатни рокови не могу бити дужи од године дана.

Чл. 37.

Банка може и за реесконтни кредит тражити посебну гаранцију у залози покретности или непокретности, према чл. 35. овога Правилника.

Чл. 38.

Банка има у свако време право да изврши преко својих органа или других стручњака, ревизију код установа које уживају код ње кредит. То право мора бити нарочито поменуто у писму о одобреном кредиту.

Чл. 39.

Установе које се обвезу да ће цео свој новчани промет вршити преко Банке, уживаће извесне олакшице у погледу висине кредита и у погледу каматне стопе.

Чл. 40.

Комитент може у границама одобреног кредита диспонирати на терет свога текућег рачуна чековима или обичним писменим налозима. Потписи лица која ће бити овлашћена да располажу се текућим рачуном, морају се код Банке лично депоновати или надлежно оверити.

Чл. 41.

Обрачунавање камата по текућем рачуну, вршиће Банка полугодишње, 30. јуна и 31. децембра сваке године.

Чл. 42.

Финансирање установа, наведених у чл. 11. тач. 2. Закона о Привилегованој Аграрној Банци, ради подизања магацина (према тач. 3. истог члана Закона), вршиће Банка одобравањем кредита по текућем рачуну. Исплате на терет оваквог текућег рачуна дозвољаваће се у оброцима према напредовању градње, а по извештају банчних надзорних органа или лица поменутих у чл. 23. овога Правилника.

Чл. 43.

Банка може одобрени кредит, контокорентни или реесконтни, отказати или смањити у свако време и без мотивације. Дуг по текућем рачуну мора дужник у том случају исплатити у року од године дана, у једнаким треме-

сечним оброцима, ако није другојачије уговорено. Реесконтни кредит има се у случају отказа исплатити тако, да о року комитент искупи у готовом сваку своју меницу.

У случају мотивисаног отказа (чл. 31. овог Правилника) све дужникове обавезе доспевају одмах, без обзира на уговорене рокове.

Право отказа у смислу овога члана, мора бити изрично напоменуто у условима одобреног кредита.

ОДОБРАВАЊЕ ЗАЈМОВА И КРЕДИТА.

Чл. 44.

Зајмове личне појединачне до висине од динара 25.000.— а реалне и задружне до висине од динара 500.000.— одобрава Извршни Одбор с тим, да о томе у наредној седници реферише Управном Одбору; а одобравање већих зајмова спада у надлежност Управног Одбора.

Ако неко већ има зајам код Банке, па тражи повишење постојећег или одобрење новог зајма, и ако се тиме прекорачује сума од дин. 25.000.— односно 500.000.— решава о томе Управни Одбор.

Чл. 45.

Молбе за зајам подносе се писмено. Оне се уносе редом како стижу у књигу »Пријаве за зајам«. За поједине категорије зајмова (на менице, на обвезнице, на залогу пољопривредних производа, хипотекарне амортизационе зајмове воде се посебне књиге Пријава.

У књигу Пријава уводе се сви подаци који су потребни за решавање о зајму (име молиоца са адресом, сума зајма, начин осигурања, начин отплате и др.). Ови подаци треба да су наведени у молби.

Молбе које не одговарају овим и ниже наведеним условима враћају се на допуну и потом као уредне уносе се у књигу зајмова.

По донетом закључку Извршног, односно Управног Одбора, у књигу се уноси решење о свакој појединој молби.

Чл. 46.

1. Странка која тражи менични зајам, мора у молби тачно навести на шта се зајам има употребити, име и презиме јемаца, као и врсту залоге која се нуди као подлога. Истовремено молилац треба да да сва потребна обавештења о своме имовном стању и стању потписника менице.

Ако се нуди као подлога залог непокретности (интабулација) молилац ће уз молбу за зајам поднети и оригиналну тапију, односно оверени граунтовни извод заједно са катастарским поседовним листом. Изузетно у случају нарочите потребе, Банка ће тражити да молилац поднесе и план земљишта, или зграда, које се залажу, као и потребна уверења (чл. 47. тач. 3. и 5.).

Меница предаће се Банци тек пошто иста зајам буде одобрила. Ако се залажу непокретности, предаће се Банци заједно са меницом и потписана заложна исправа, удешена за спровођење интабулације. Ако се залажу хартије од вредности или пољопривредни производи, предаће се Банци са меницом и заложна исправа као и хартије које се залажу односно документа, која дају право диспозиције са овим хартијама или пољопривредним производима. Ако се залажу зграде или пољопривредни производи, има се заједно са меницом предати полица осигурања, винкулирана у корист Банке са писменим овлашћењем за плаћање премија.

2. Код зајмова на обвезнице, вреде аналогно прописи тач. 1. овога члана.

3. Код зајмова на залог пољопривредних производа, у молби треба означити врсту производа као и све друге податке који су потребни за решавање зајмова, а кад се зајам одобри, предаће се потписана заложна исправа и документа која дају право диспозиције са робом, (варан, коносман, товарни лист) са полицом осигурања винкулираном у корист Банке и писменим овлашћењем за плаћање премија. (Изм. од 15. фебруара 1930 г. К. М. бр. 42).

Чл. 47.

Код тражења дугорочних зајмова, у молби се мора тачно навести зашто се зајам има употребити и молби приложити:

1. оверени граунтовни извод заједно са катастарским поседовним листом, или оргинална тапија са поседовним листом и доказом о стицању својине, ако исти није видљив из тапије;

2. на подручју за које важи српски грађански судски поступак уверење општинског суда о томе, да молиоцу, поред имања које даје у залогу, преостаје још онолико, колико му је заштићено по § 471. грађ. суд. поступка;

3. У случају да поседовни лист и тапија (граунтовни извадак) не дају довољно јасну слику земљишта које се залаже, Банка ће тражити план тога земљишта;

4. За зграде може тражити, ако за потребно нађе, грађевни нацрт, израђен и потписан од овлашћеног лица;

5. Према случају, Банка ће тражити уверење о индентичности парцела наведених у тапији (граунтовом изватку) и оних наведених у поседовном листу; уверење, да земљиште не пада под удар аграрне реформе; уверење о дозволи старатељског суда за задужење малолетника и других лица која се налазе под старатељством, те сва друга евентуална потребна уверења и разјашњења. (Изм. од 15. фебруара 1930 г. К. М. бр. 42).

Чл. 48.

Пољопривредне организације добијају зајмове и кредите начелно путем својих централних организација.

Кад зајам тражи пољопривредна организација први пут, она ће молбу упутити путем свога савеза и у молби означити циљ задужења и навести све елементе из којих ће се моћи оценити да ли је осигуран повраћај зајма. Уз своју молбу, пољопривредна организација ће осим при-

лога наведених у чл. 46. и 47. овог Правилника, приложити још:

1.) препис скупштинског записника о дозвољеној висини задужења;

2.) препис записника седнице Управног или Извршног Одбора о висини кредита, који се на основи гурњег скупштинског записника тражи;

3.) по један примерак правила и пословника ако га има;

4.) један примерак оверених потписа чланова Управног Одбора и функционера овлашћених на потписивање, и један неоверен примерак потписа чланова Надзорног Одбора;

5.) годишњи извештај за последње две године, ако је организација већ пословала тако дуго;

6.) бруто билансу за последњи месец;

7.) пољопривредне задружне организације приложиће препис судске одлуке о регистравању, а незадружне препис решења надлежне власти којим је организација била одобрена; и

8.) адресе најмање три позната лица или организација, од којих Банка може тражити обавештења.

Сва документа наведена од 1.) до 8.) има да провери централна пољопривредна организација путем које се зајам тражи. Организација која је по првој молби ступила у везу са Привилегованом Аграрном Банком, код даљих молби не треба да прилаже документа која Банка већ има. Централна организација преко које организација тражи зајам или кредит, сваки ће пут утврдити: да ли су код те организације наступиле промене које би тражиле допуну докумената наведених у тач. 1. до 8. или нису. Ако су промене наступиле, централна пољопривредна организација је дужна да одмах набави нова измењена документа и да на то упозори Банку у своме предлогу.

Чл. 49.

Управни, односно Извршни Одбор приликом решавања о поднетим молбама, врши истовремено и цензуру, т. ј.

преглед поднетих меница и обвезница и испитивање кредитне способности потписника, односно вредност понуђених сигурности, ако су приложена сва документа према напред наведеним одредбама.

Чл. 50.

По молбама пољопривредних организација, да им се одреди сталан контокорентни или реесконтни кредит, решава Управни Одбор, без обзира на висину тражења.

Пољопривредна организација која тражи кредит, поднеће образложену молбу са прилозима по чл. 48. овог Правилника.

Чл. 51.

Кад Привилегована Аграрна Банка први пут ступа у везу са којом централном пољопривредном организацијом или појединачним организацијама, Управни Одбор има одредити да се код дотичне организације претходно изврши ревизија и да се у опште сходним начином прибаве сви подаци који су потребни за решавање поднете молбе.

Даље ће се вршити ревизија свих централних и других организација по указаној потреби у споразуму са Владиним Комесаром при Привилегованој Аграрној Банци (чл. 44. зак. о Привилегованој Аграрној Банци).

Чл. 52.

Управни Одбор, решавајући молбе пољопривредних организација, одређује висину и врсту кредита, као и услове под којима се кредит одобрава.

Чл. 53.

Код одређивања висине кредита, Управни Одбор ће водити рачуна:

- 1) о имовном стању организације која тражи кредит;
- 2) о броју чланова, висини њиховог јемства, и о њиховом укупном имовном стању;
- 3) о врсти пословања дотичне организације, и њеној општој економској користи;

4) о моралним и карактерним особинама чланова Управног и Надзорног Одбора; и

5) о томе, да ли се дотична организација служи кредитом још где осим код Привилеговане Аграрне Банке.

Чл. 54.

Кад организација тражи повишење свога кредита, или нов кредит, поступа се у свему као код првог кредита; с том разликом, да организација не мора да подноси документа која Банка већ има.

Чл. 55.

Једна иста организација може уживати код Банке и више врста кредита (реесконтни, контокорентни, особени контокорентни.)

Чл. 56.

О укидању и смањивању одобрених кредита решава Управни Одбор, односно Извршни Одбор. Решење о томе дужна је Банка мотивисати само онда, ако је наступио који случај из чл. 31. овог Правилника.

Чл. 57.

Одобрени кредити не смеју се прекорачивати. Прекорачење које наступа по текућем рачуну услед нарасле камате, има се уредити у року од 10 дана по достављеном обрачуну.

ЦЕНЗУРА.

Чл. 58.

Оцену меница и обвезница, које буду Банци предате за искоришћење одобреног зајма, или за искоришћење отвореног контокорентног или реесконтног кредита, вршиће Цензорски Одбори у централи као и на пословним местима банчиним. Управни Одбор банчин регулисаће за-

себним правилником састав цензорских одбора, број њихових чланова и начин њиховог рада.

Чл. 59.

Менице и обвезнице којима се искоришћују реесконтни кредити, подносе се Банци заједно са попуњеним и потписаним есконтним листама, и то посебно менице и посебно обвезнице.

Менице, обвезнице и есконтне листе, морају бити прописно таксиране.

Чл. 60.

Подносилац есконтне листе добија од Банке за поднете менице и обвезнице писмену потврду, која му се одузима кад се обрачун изврши, или када му се врати непримљени материјал.

Чл. 61.

По извршеном обрачуну, странци ће се исплатити на благајни чист износ есконта, ако она другојачије не диспонира. Истовремено се странци предаје обрачун, из којег се мора видети есконттовани износ, рокови доспевања и износ обрачунатих камата.

ОТСЕК II.

ПРИМАЊЕ УЛОГА НА ШТЕДЊУ.

Чл. 62.

Привилегована Аграрна Банка А. Д. прима улоге на уложне књижице од приватних лица и установа у износу од најмање динара 50.

Чл. 63.

Управни Одбор одређује од времена на време висину каматне стопе, коју ће Банка плаћати на улоге по уложним књижицама.

Чл. 64.

Укамаћивање улога почиње од раднога дана који следи иза дана улога, а траје до дана који претходи дану исплате.

Од обрачунатих камата Банка ће одбити порез за Државу по закону.

Чл. 65.

Кamate се обрачунавају и капиталишу полугодишње, 30. јуна и 31. децембра сваке године, односно на дан исплате, ако се исплаћује цео улог. За обрачунавање камате, месеци се рачунају по 30 дана.

Чл. 66.

Сваку уплату и исплату потписују у уложној књижици поред благајника и лица овлашћена на то од Управног Одбора, а чији потписи морају бити изложени на банчиној благајни.

Чл. 67.

Уложне књижице могу да гласе на име, на доносиоца или на какав год други наслов.

Банка сматра сопствеником уложне књижице доносиоца, без обзира на то, на чије име или на какав наслов књижица гласи, па исплаћује доносиоцу на његов захтев уложену суму, сем ако је улагач друкчије условио.

Чл. 68.

Ако улагач жели, да се исплата улога изврши само уз његов својеручни потпис или на лозинку, има то пријавити Банци и такво се ограничење уноси у књигу улога.

Чл. 69.

Улог се не може исплатити никоме без подношења уложне књижице и извршења посебних услова ако су такви предвиђени (чл. 72.) осим ако је књижица извршном судском одлуком поништена.

Чл. 70.

Ако се уложна књижица изгуби, власник то има одмах пријавити Банци и доказати у року од 14 дана, да је судским путем затражио поништење књижице. Такву пријаву Банка ће прибележити у књизи улога и до коначне судске одлуке, неће никоме исплатити ни камату ни улог.

Не учини ли власник књижице ову пријаву, Банка не сноси никакву одговорност за штету, ако уложна књижица буде поднета и улог исплаћен неовлашћеном лицу.

Чл. 71.

За застаривање потраживања уложене главнице и камата, важе прописи грађанског закона.

Чл. 72.

Улози се исплаћују, било у целости, било делимично по овој скали отказа:

до дин.	25.000	без претходног отказа
од дин.	25.000	до 50.000 уз отказ од три дана
»	»	50.000 » 100.000 » » од пет дана
»	»	100.000 » 250.000 » » од десет дана
»	»	250.000 » 500.000 » » од двадесет дана

преко тога уз отказ од тридесет дана.

Сваки отказ мора да је у уложној књижици забележен и утврђен од стране уложног оделења.

Нов отказ не може се учинити, док не истекне рок ранијем отказу.

Ако књижица гласи на већу суму од дин. 25.000.— улагач може само првих дин. 25.000.— подићи без отказа, а остале суме само по претходном отказу.

Чл. 73.

И суме веће од дин. 25.000.— Банка може исплаћивати одмах без отказа, само у том случају Банка има право да не рачуна камате на време отказа.

Чл. 74.

Свака промена каматне стопе има се објавити на начин како се објављују банчини огласи, и то тако да се улагачима остави рок од најмање 8 дана за отказ, ако улагач не жели пристати на снижену каматну стопу.

Ко у остављеном року не откаже свој улог, сматра се да је пристао на снижење.

Чл. 75.

Одредбе овога одсека морају бити општапане у свакој уложној књижици коју Банка издаје.

III. ИЗДАВАЊЕ ЗАЛОЖНИЦА.

Чл. 76.

Облик и садржај заложница које ће Банка емитовати по прописима III одсека Закона о Привилегованој Аграрној Банци од 16. IV .1929. год. прописује Управни Одбор банчин, и објављује у »Службеним Новинама«. Заложнице оверава својим потписом Владин Комесар.

Чл. 77.

Банчине заложнице издају се на подлози амортизационих зајмова на заложене непокретности, и њих по закону не сме Банка имати у оптицају више него што износи сума издатих амортизационих зајмова.

Чл. 78.

Заложнице гласе на доносиоца, а издају се у сумама од дин. 100.—, 500.—, 1000.— 5000.— 10.000.—.

Чл. 79.

Камате на заложнице исплаћују се по истеку сваког полугођа. Према томе, заложнице ће бити снабдевене са полугодишњим купонима и са талоном за нове купоне.

Камате на заложнице теку, док заложница не буде извучена.

Чл. 80.

Банка повлачи из промета и исплаћује своје заложнице путем извлачења. Извлачење се врши по напред утврђеном амортизационом плану, који утврђује Управни Одбор у споразуму са Министарством Пољопривреде.

Чл. 81.

Извлачење заложница врши јавно, у присуству Владиног Комесара, комисија од три члана Управног Одбора, које одреди Управни Одбор.

Чл. 82.

Извучене заложнице исплаћују се у готовом новцу. Бројеви извучених заложница објавиће се преко Службених Новина, а по потреби и у другим листовима.

За исплату се поред заложнице, морају поднети и сви купони којима рок за исплату није стигао, као и талон. У противном случају одбиће се од вредности заложнице вредност свих недоспелих купона који нису приложени.

Чл. 83.

Извучене и исплаћене заложнице неће се више пуштати у саобраћај, већ се имају уништити.

Исплата извучених заложница, и исплата доспелих купона застарева по општим прописима грађанског законика.

Чл. 84.

За тачно плаћање камате и вредности извучених заложница јамче сва банчина потраживања по амортизационим хипотекарним зајмовима, посебни фонд за обезбеђење заложница, и резервни фонд, као и Држава, по чл. 50. зак. о Привилегованој Аграрној Банци.

Чл. 85.

За наплату својих потраживања, Банка ће примати извучене заложнице и доспеле купоне у пуној номиналној вредности.

Чл. 86.

Заложнице банчине сматрају се у свему као државне хартије од вредности, и ослобођене су заједно са купонима свију такса и дажбина.

Оне ће се примати у кауцију на свима државним благајницама, по њиховој пуној именованој вредности (чл. 65. зак. о Привилегованој Аграрној Банци.)

Овај Правилник је одобрио Г. Министар Пољопривреде својим решењем К. М. Бр. 309, од 25. септембра 1929. г.

Правилник

Привилеговане Аграрне Банке А. Д.
о ломбардовању задругарских обезница на
сталих из сопствених сретстава задруга

ПРАВИЛНИК

ПРИВИЛЕГОВАНЕ АГРАРНЕ БАНКЕ А. Д.

О

ЛОМБАРДОВАЊУ ЗАДРУГАРСКИХ ОБВЕЗНИЦА НАСТАЛИХ ИЗ СОПСТВЕНИХ СРЕТСТАВА ЗАДРУГА.

У намери да Савезима и Задругама обнови за рад новчана средства, која су уложена у позајмицама задругарима, Привилегована Аграрна Банка ће ломбардовати обвезнице задругара појединих земљорадничких кредитних задруга, које имају два способна јемца, а које буду жипиране и цедиране од стране задруга и савеза, и од стране савезове (или које друге централне задружне установе) послате Банци на ломбард нарочитим писмом и тражењем од стране централних усанова да се исте ломбардују у њену корист, или у корист дотичне задруге.

Овај ломбард Банка ће вршити на следећи начин и пошто се испуне следећи услови:

1.) Банка ће ломбардовати само оне задругарске обвезнице које потичу из сопствених средстава задруга или савеза додељених дотичним задругама.

Подсопственим средствима се разумеју: удели, стална и обична штедња, фондови, кредит додељен од стране савеза.

2.) Банка ће ломбардовати обвезнице само оних задруга које су прегледане биле од централне задружне установе или Банке и које по оцени банчиној могу узивати кредит код Привилеговане Аграрне Банке. Преглед не може бити старији од једне године дана.

Према овоме: Банка неће ломбардовати индивидуално-појединачно обвезнице већ груп обвезница послатих од стране централне задружне установе и цедиране од њега за сваку задругу засебно а чист износ ломбарда ставиће на расположење дотичној централној задружној установи или задрузи. Одобрени износ Банка ће ставити у корист савезовог текућег рачуна, који би могао бити отворен специјално за ову сврху, или ће се тај износ ставити на расположење на банчиној благајни односно дозначити.

3.) Да би се могао извршити ломбард Савез ће Банци послати:

а) списак задругара дотичне задруге чије се обвезнице дају у ломбард према обрасцу о имовном стању;

б) месечни рачун дотичне задруге за претходни месец уз извештај о суми сопствених средстава задругиних;

в) по једном списку дата цесија задругара и савеза.

4) Привилегована Аграрна Банка неће се упуштати у цензурисање појединачних обвезница али ће се упуштати у оцену бонитета послате групе обвезница.

5) На ломбард послате обвезнице од стране савеза Банка ће ломбардовати само оне по којима су доспеле отплате регулисане и које за појединог задругара претстављају укупну обавезу највише до 2.000.— динара на хектар првокласне земље, узимајући у обзир његово укупно дуговање, не више него на суму од динара 15.000 за сваког задругара снабдевене потписима јемаца чија имовинска ситуација претставља реалну гаранцију.

6) Привилегована Аграрна Банка ће ломбардовати позлати груп обвезница највише 70⁰/₀ њихове номиналне вредности односно вредности у моменту ломбарда.

7) Ломбард ће се одобравати за време на које обвезнице гласе а најдуже за 3 године од дана ломбарда уз шестомесечне отплате.

8) Ради обезбеђења да Банка ломбардом у истини и реално обнавља сопствена средства задругина уложена у позајмице, Банци се има доставити износ ако би који задругар искупио своју обвезницу, или ју делимично исплатио пре утврђеног рока по обвезници. Искупљена об-

везница се има повући и за тај износ смањити ломбардни зајам савезу.

Овај је правилник усвојен на седници Управног Одбора Привилеговане Аграрне Банке А. Д. на дан 28. априла 1931. године а обавезну снагу добија кад га одобри Господин Министар Пољопривреде у смислу чл. 12. закона о Привилегованој Аграрној Банци.

Господин Министар Пољопривреде одобрио је овај правилник одлуком својом од 16. маја 1931. године Бр. 31610/V.

Правилник

ломбардовати обвезнице групе задругиних
обвезница

ПРАВИЛНИК

О ЛОМБАРДОВАЊУ ПШЕНИЦЕ ПУТЕМ ЗАДРУЖНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

Правилник

о ломбардовању пшенице путем задружних
организација.

ПРАВИЛНИК

О

ЛОМБАРДОВАЊУ ПШЕНИЦЕ ПУТЕМ ЗАДРУЖНИХ ОРГАНИЗАЦИЈА

- 1.) Задругари доносе и депонују у задружна складишта ограничене количине пшенице које преузимају записнички и уносе у књигу складишта органи задруге, те издају потврду, у којој треба да је тачно наведена количина и врста.
- 2.) На темељу те потврде предате пшенице, задругар добија зајам до 70% односно 110.— динара на 100 кгр. пшенице, а задруга издаје меницу на читави износ предужма са роком од највише 9 месеци.
- 3.) Такве менице са копијама потврда предате пшенице шаље Савезу, овај меницу жирира и шаље (заједно са копијом потврде) Привилегованој аграрној банци, која ће на основу истих исплатити дотичну суму Савезу или задрузи, а износом оптеретити на нарочитом ломбардном рачуну по којем ће рачунати 8% камате годишње уз тромесечни обрачун декурзивно.
- 4.) Односне задруге које ће се тим послом бавити треба да претходно буду прегледане од ревизора Привилеговане аграрне банке и њихова оцена треба да буде бар добра; тако исто треба да буду прегледана и складишта претходно, да ли одговарају свим захтевима.

5.) Складишта и залогe треба да буду осигуране те полисе осигурања пренете на Привилеговану аграрну банку. У сваком складишту треба да буде намештена на видном месту таблица са натписом: Пшеница смештена у овом магацину заложена Привилегованој аграрној банци у Београду.

6.) Продаја заложених залога треба да уследи у споразуму са Привилегованом аграрном банком, а наплата читавог утрошка треба да буде цедирана Привилегованој аграрној банци која ће након инкаса одобрити односне износе ломбардном рачуну.

7. Ради једноставнијег обрачуна Привилегована аграрна банка отвориће Савезу за сваку такву задругу засебан ломбардни рачун, тако, да чим која задруга читаву количину заложене пшенице прода и уновчи, Привилегована аграрна банка буде у стању, да читави посао дефинитивно обрачуна са односном задругом путем Савеза, наплати своја потраживања и доспеле камате, а евентулни остатак са односним меницама пошаље Савезу ради обрачуна Савеза са задругом односно са задругарима.

8.) Привилегована аграрна банка може на темељу меница задруге жириране од Савеза и предујмити ограничene износе према бонитету задруге ради лакше манипулације. Те износе треба у становитом року да задруга оправда горњим поступком и потврдама примљене пшенице.

9.) Ревизорско одељење Привилеговане аграрне банке одредиће сталне органе, који ће обилазити поједине задруге, прегледати поред рада задруге нарочито складишта установљујући количине залиха заложене робе, манипулацију са робом и при издавању потврда бонитет залогe и све остало што је од значаја за овај кредитни посао.

Овај је Правилник усвојен на седници Управног одбора Привилеговане аграрне банке А. Д. на дан 17. јула 1931. године, а обавезну снагу добија када га одобри Господин Министар Пољопривреде у смислу члана 12. Закона о Привилегованој аграрној банци.

ПРИВИЛЕГОВАНА АГРАРНА БАНКА А. Д.
Минчек, с. р., Д-р Шустер, с. р.

ОДОБРАВАМ,
Министар пољопривреде,
М. Најдорфер, с. р.

Министарство Пољопривреде
Бр. 46143/V
21 јула 1931. год.
Београд

Сагласан сам и одобравам предњи Правилник.
Претседник Министарског Савета
и Министар унутрашњих послова
Почасни Ађутант Њ. В. Краља
Армијски генерал,
П. Живковић, с. р.

Претседништво Министарског Савета
Опште Одељење
Зак. Бр. 211

Примљено 24.-VII-1931. Решено 29.-VII-1931.
у Београду.

САДРЖАЈ:

Закон о Привилегованој аграрној банци

I. Отсек:	
Статути Привилеговане аграрне банке	
I. Фирма, циљ, седиште, трајање и објава друштва	3
II. Акцијски капитал и акције друштва	4
III. Послови друштва	7
IV. Банчина управа:	
1. Управни одбор	10
2. Надзорни одбор	15
3. Збор акционара	16
4. Банчино особље	19
5. Биланс, подела добити и општи резерв. фонд	20
6. Престанак банке и ликвидација	22
7. Надзор државе	22
II. Отсек:	
Повластице банчине	24
III. Отсек:	
Заложнице банчине	30
IV. Отсек:	
Прелазна и завршна наређења	34
Закон о уређењу Управе фондова	41
Правилник о појединим врстама послова Привилеговане аграрне банке	
Отсек I:	
Кредитно пословање	51
О зајмовима	52
A. Краткорочни зајмови	53
B. Дугорочни зајмови	55
B. Заједничке одредбе	57
О кредитима	59
Одобравање зајмова и кредита	61
Отсек II:	
Примање улога на штедњу	67
Отсек III:	
Издавање заложница	70
Правилник о ломбардовању задругарских обвезница из сопствених средстава задруге	73
Правилник о ломбардовању пшенице путем задружних организација	79

186. d.
35428